

From: "[REDACTED]" <[REDACTED]@gmail.com>
Sent: maandag 15 juli 2024 12:50
To: "[REDACTED]" <[REDACTED]@katwijk.nl>
Cc: "[REDACTED]" <[REDACTED]@rijksoverheid.nl>;
"[REDACTED]@rijksoverheid.nl" <[REDACTED]@rijksoverheid.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@katwijk.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@katwijk.nl>; "[REDACTED]" <[REDACTED]@katwijk.nl>
Subject: Re: Beantwoording bewonersvragen PFAS
Attachments: 20240715 Beantwoording bewonersvragen gem Katwijk (OPM HH + AvB).docx

Ha die [REDACTED] (en [REDACTED]),

Hierbij mijn inhoudelijke opmerkingen / toevoegingen.

Succes met de afronding van de brief.

[REDACTED]

Op ma 15 jul 2024 om 12:25 schreef [REDACTED] <[REDACTED]@katwijk.nl>:

Beste [REDACTED]

Tijdens een recente open dag op het vliegveld is bij bewoner terecht gekomen dat er in het verleden veel schuim, mogelijk met PFAS, werd gebruikt om de landingsbanen vorstvrij te houden. Naar aanleiding daarvan spelen er zorgen en zijn bewonersvragen gesteld.

De beantwoording van deze vragen heb ik bijgevoegd in de bijlage en het lijkt me goed dat jullie hier vanuit RVB ook even naar kijken alvorens het wordt gepubliceerd. De beantwoording is tijdens mijn vakantie al langs de organisatie geweest, graag dus ook jullie beschouwing.

De verantwoordelijk ambtenaar in Katwijk heeft morgen zijn laatste dag voor zijn vakantie. Het vriendelijke verzoek om vandaag of uiterlijk morgenvroeg te reageren. Bij akkoord kan de beantwoording dan morgen eind van de dag worde gepubliceerd.

Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Gebiedsmanager Valkenhorst

06 [REDACTED]

gemeente Katwijk 2017 van toepassing. Deze zijn te raadplegen op <https://www.katwijk.nl> en <https://www.overheid.nl>
De informatie verzonden in dit e-mail bericht (incl. bijlagen) is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Indien deze e-mail bij vergissing bij u terecht is gekomen, verzoeken wij u het bericht aan de gemeente Katwijk terug te sturen en het e-mail bericht van uw systeem te verwijderen. Openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van de in de e-mail ontvangen informatie aan derden is niet toegestaan. Voor meer informatie over de regels en afhandeling van berichtenverkeer via e-mail/webformulieren wordt verwezen naar de proclaimer op www.katwijk.nl/proclaimer

Bewonersvragen

Brief (de heer [REDACTED], djuma 3468445):

Als bezorgde inwoner van Katwijk richt ik mij tot u met een dringend verzoek om onderzoek en maatregelen met betrekking tot mogelijke PFAS-vervuiling rondom het oude militaire vliegveld Valkenburg. Tijdens een recente open dag op het vliegveld werd mij door een medewerker verteld dat er in het verleden veel schuim, mogelijk met PFAS, werd gebruikt om de landingsbanen vorstvrij te houden. Dit schuim is afgevoerd richting het Valkenburgse meer, een gebied dat nu intensief wordt gebruikt voor recreatie en er omheen ook voor landbouw.

Algemeen:

PFAS is in het verleden gebruikt in brandblusmiddelen en is niet gebruikt als middel om de landingsbanen vorstvrij te houden. Op het voormalig Vlieggkamp Valkenburg zijn door de brandweer geregeld (tot 2005) brandweeroefeningen uitgevoerd met blusmiddelen voorzien van PFAS.

Belangrijke zorgpunten:

1. Verontreiniging van het Valkenburgse Meer:

- Veel inwoners zwemmen in het Valkenburgse meer, wat kan leiden tot blootstelling aan PFAS-stoffen, die bekend staan om hun schadelijke effecten op de gezondheid, zoals leverbeschadiging en een verhoogd risico op kanker.

Antwoord gemeente: het Hoogheemraadschap van Rijnland voert op alle zwemlocaties binnen haar beheergebied metingen uit naar de kwaliteit van het zwemwater. Hierbij wordt onderzoek gedaan naar zowel de aanwezigheid van bacteriën alsook naar eventuele verhoogde waarden aan PFAS. Uit de resultaten van de eerste monitoringsronde naar PFAS blijkt dat alle 44 zwemlocaties (waaronder ook het Valkenburgse Meer) ruim voldoen aan de risicogrenswaarde voor buitenzwemwater. Op basis van deze meetgegevens kan men veilig in alle officiële zwemlocaties van het Rijnlandse gebied zwemmen.

2. Moestuinen naast het Vliegveld:

- De moestuinen naast en nabij (initiatief Zanderijtuinders) het vliegveld kunnen PFAS uit de grond opnemen, wat leidt tot verontreinigde gewassen en serieuze gezondheidsrisico's voor mensen die deze producten consumeren.

Antwoord gemeente: In het kader van de ontwikkeling van het vlieggkamp zijn diverse bodemonderzoeken uitgevoerd in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf. Daarbij zijn ook de locaties, die op basis van het voormalig gebruik een verdenking op een mogelijke bodemverontreiniging met PFAS hebben, intensief onderzocht. In de directe omgeving van de genoemde moestuinen is er op het voormalig vlieggkamp geen verontreiniging met PFAS aangetoond.

Commented [AB1]: Volgens mij is het antwoord sterker/beter als je het onderzoek van gemeente uit 2018 aanhaalt.

De gemeente Katwijk heeft in 2018 een onderzoek gedaan naar de diffuse belasting van PFAS in de bovengrond van Katwijk. In dit onderzoek is er onder andere een monster genomen van de bodem op de moestuinen in de Mient Kooltuin. Er zijn in dit onderzoek **monster** geen PFAS concentraties aangetroffen waaruit zou blijken dat de grond niet mag worden gebruikt als moestuin.

3. Plannen voor Woningbouw en Waterwinning:

- De geplande woningbouw op het oude vliegveld en de uitbreiding van Dunea voor grondwaterzuivering kunnen gevaar lopen door mogelijke PFAS-vervuiling. Dit vormt een bedreiging voor de veiligheid van toekomstige bewoners en de drinkwatervoorziening.

Antwoord gemeente:

Dunea houdt de PFAS concentraties nadrukkelijk in de gaten bij de reguliere periodieke bemonstering van het drinkwater. Dunea is ook bezig met het intensiveren van de zuiveringsmethoden voor drinkwater. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat steeds vaker PFAS wordt aangetroffen, maar ook door een aanscherping van de landelijke normen voor drinkwater(inname) door het RIVM.

In het kader van de ontwikkeling van het vliegveld zijn diverse bodemonderzoeken uitgevoerd door onafhankelijke milieuvbureaus. Daarbij is ook specifiek aandacht besteed aan de PFAS verdachte locaties in het gebied. Uit deze onderzoeken is naar voren gekomen dat er **drie twee** locaties aanwezig zijn waar een PFAS verontreiniging is aangetroffen. Deze verontreinigingen worden voorafgaande aan de realisatie van woningbouw gesaneerd.

Verzoeken aan de Gemeente Katwijk:

1. Uitgebreid Onderzoek naar PFAS-Vervuiling:

- Voer een grondig en onafhankelijk onderzoek uit naar de aanwezigheid van PFAS in de bodem, het water van het Valkenburgse meer, en de moestuingebieden rondom het oude vliegveld.

Antwoord gemeente:

Zoals eerder genoemd voert het Hoogheemraadschap van Rijnland periodiek metingen uit naar de kwaliteit van het zwemwater, zo ook het Valkenburgse Meer. Hieruit is gebleken dat de waarden voldoen aan de normen, en er dus veilig gezwommen kan worden.

~~In het kader van de ontwikkeling van het vliegveld zijn diverse bodemonderzoeken uitgevoerd door onafhankelijke milieuvbureaus. Daarbij is ook specifiek aandacht besteed aan de PFAS verdachte locaties in het gebied. Uit deze onderzoeken is naar voren gekomen dat er twee locaties aanwezig zijn waar een PFAS verontreiniging is aangetroffen. Deze verontreinigingen worden voorafgaande aan de realisatie van woningbouw gesaneerd.~~

De gemeente Katwijk heeft in 2018 een gemeente breed onderzoek uit laten voeren naar de diffuse belasting van PFAS in de bovengrond om de ruimtelijke spreiding

Commented [HH2]: Blijkt uit de bemonstering dat er geen verhoogde waarden zijn aangetroffen? Zo ja, dan ook benoemen in de beantwoording.

Commented [HH3]: Hier ook nogmaals de onderzoeken + resultaten van Dunea aanhalen

Commented [AB4]: Herhaling van nog geen halve pagina eerder

van PFAS in de gemeente Katwijk inzichtelijk te maken. Hiertoe zijn er op 50 verschillende locaties in de gemeente Katwijk bodemonderzoeken verricht. Uit de resultaten blijkt dat de bovengrond in Katwijk diffuus verhoogde gehalten aan PFAS bevat. Er is geen duidelijke ruimtelijke verdeling op te maken aan de hand van de resultaten. De verhoogde gehalten aan PFAS in de bovengrond van Katwijk kunnen derhalve niet direct worden gelieerd aan verdachte bronnen/locaties. Dit bevestigt het beeld van de algemene verspreiding van PFAS in den lande.

2. Regelmatige Monitoring en Rapportage:

- Implementeer een plan voor regelmatige monitoring van PFAS-niveaus en maak de resultaten openbaar om de gemeenschap op de hoogte te houden van de veiligheid van hun leefomgeving.

Antwoord gemeente:

Zie antwoord op punt 1 (monitoring) en punt 4 (communicatie en voorlichting).

3. Saneringsmaatregelen:

- Indien verontreiniging wordt aangetroffen, neem direct maatregelen om de grond en het water te saneren, zoals het vervangen van verontreinigde grond en het installeren van filtersystemen voor waterzuivering.

Antwoord gemeente:

Zoals eerder genoemd worden de bekende bodemverontreinigingen op het voormalig vliegveld in het kader van de ontwikkeling van het gebied gesaneerd. Dit zal de komende jaren plaatsvinden. Voor het grondwater worden door Dunea verdere zuiveringsstappen ingebouwd om de goede kwaliteit van het drinkwater te kunnen blijven garanderen. Voor wat betreft het oppervlaktewater is het nemen van sanerende maatregelen een lastige aangelegenheid, omdat het water stroomt (en het water zelf vaak niet de bron is). Wel worden op basis van de monitoringsresultaten door het Hoogheemraadschap van Rijnland zwemadviezen (en indien nodig verboden) afgegeven.

4. Communicatie en Voorlichting:

- Informeer de inwoners proactief over de mogelijke risico's van PFAS en de stappen die de gemeente onderneemt om deze risico's te minimaliseren. Voorzie in richtlijnen voor het veilig gebruik van moestuinen en recreatie in het Valkenburgse meer. Ik verzoek u dringend om deze kwestie serieus te nemen en de nodige stappen te ondernemen om de veiligheid en gezondheid van de inwoners van Katwijk te waarborgen. Ik zie uw reactie en de te nemen acties met belangstelling tegemoet.

Antwoord gemeente:

Rondom PFAS zijn er meerdere kwesties aan de orde (zoals ook blijkt uit de eerdere antwoorden). Deze zijn vaak in algemene zin van toepassing; het speelt niet alleen voor Katwijk, maar is landelijk (en zelfs daarbuiten) aan de orde. Voor wat betreft de gezondheidstechnische aspecten die mogelijk kunnen spelen rondom PFAS verwijst de gemeente daarom in de eerste plaats naar het RIVM ([Vragen en](#)

[antwoorden over PFAS | RIVM](#)) en de GGD Hollands Midden ([PFAS \(ggdleefomgeving.nl\)](#)). Ten aanzien van de recreatie in het Valkenburgse Meer communiceert het Hoogheemraadschap van Rijnland via haar eigen website ([Rijnland meet naar PFAS op zwemlocaties - Hoogheemraadschap van Rijnland](#)). Wanneer er sprake is van zorgwekkende, afwijkende ontwikkelingen, die specifiek spelen binnen de gemeente op het gebied van PFAS, zal de gemeente hierover actief communiceren.

Bijlage 2 Bewonersvragen Vliegveld en blusschuim.

[J] (djuma 3464569)

Goede morgen,

Zoals inmiddels is aangetoond is dat er PFOS vervuiling voorkomt uit het blusschuim gebruikt op militaire vliegvelden.

Ik zou graag willen weten of er al metingen gedaan zijn van het water en de grond rondom vliegveld Valkenburg.

Wat zijn de uitkomsten hiervan of wanneer gaan deze metingen gedaan worden?

Met vriendelijke

groet, [2] [J]

Geachte [J],

Hierbij stuur ik een reactie op uw vraag omtrent PFAS vervuiling op het voormalig Vliegveld Valkenburg.

Het gebied zal in de komende jaren worden ontwikkeld tot een woongebied. Het Rijksvastgoedbedrijf is eigenaar van het voormalig Vliegveld Valkenburg. In de laatste jaren hebben zij veel bodemonderzoeken laten uitvoeren waarbij het beoogde toekomstige gebruik van het gebied (wonen met tuin) als uitgangspunt is meegenomen.

Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd met specifieke aandacht voor de PFAS problematiek. In een eerste stadium zijn alle voor PFAS-verdachte locaties op het voormalig vliegveld geïdentificeerd. Uit dit vooronderzoek zijn dertien verschillende locaties verspreid over het gebied naar voren gekomen. Uit onderzoek is gebleken dat er uiteindelijk voor drie twee van deze locaties sprake is van een verontreiniging met PFAS, de overige locaties zijn niet verontreinigd.

Wanneer er woningen worden gerealiseerd in dit gebied zal het nodig zijn om de met PFAS verontreinigde locaties te saneren. Het is de verwachting dat hier in de komende jaren mee gestart wordt.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Toelichting rollen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Bij deze vlakken is in sommige gevallen ingevuld welke rol wordt vervuld door het betreffende gegeven. Het cijfer dat hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende rol in onderstaand overzicht.

4 Mailadres

5 Telefoonnummer

15 Medewerker gemeente

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen

Toelichting rollen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Bij deze vlakken is in sommige gevallen ingevuld welke rol wordt vervuld door het betreffende gegeven. Het cijfer dat hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende rol in onderstaand overzicht.

2 Verzoeker